

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrlet 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hoče sam po nje, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Mirovna konferenca

Že v bližnjih dneh se bo otvorila mirovna konferenca v Verzalju pri Parizu na Francoskem. Sklenjen bo predvsem predmir, ki bi naj določil glavne in bistvene točke bodoče mirovne pogodbe. Pečal se bo z ustanovitvijo, oziroma potrditvijo novih držav in njihovih mej. Naši delegati in njihovi svetovalci so deloma že odpotovali, deloma odpotujejo te dni proti Parizu. Ameriški listi poročajo, da seje mirovne konference nikakor ne bodo javne, k večjemu bodo objavljeni sklepi konference in navedene utemeljitve sklepov. Hoteli, v katerih bodo stanovali odposlanci mirovne konference, bodo strogo zastraženi po posebnih stražah. Na vseh omarah, pisalnih mizah in ročnih torbicah brzih selov bodo odstranili stare ključe in jih nadomestili s posebnimi novimi ključi iz Anglije in Amerike. Vse to se bo izvršilo pod nadzorstvom ameriških in angleških tajnih policistov.

Za meje slovenskega in jugoslovanskega ozemlja.

V nekaj dnevih se bo mirovna konferenca v Parizu Versaillesu otvorila ter bo začela delovati. Gre predvsem za predmir, ki bo določil bistvene točke bodoče mirovne pogodbe ter se zlasti pečal z ustanovitvijo, oziroma potrditvijo novih držav in njihovih mej. Med razpravami, ki se bodo že v kratkem začele, bo zavzemala važno mesto Jugoslavija. Mednarodnopravno se bo določil in priznal njen obstanek in njen teritorialni obseg. Kar se poslednjega dostaja, gre do naši delegati na mirovno konferenco z najboljšimi nadami in hkrati tudi z najboljšo strokovno opremo. Predvsem je za sluga Narodnih svetov, kakor osrednjega v Ljubljani, tako zlasti deželnega za Štajersko in Koroško, da se je določitev mej jugoslovanske države prav skrbno pripravila in stvarno podprla z zgodovinskimi, narodnopravnimi in gospodarskimi razlogi. Člani Narodnih svetov, osobito tisti, ki se jim je poverila posebna naloga glede na naše državne meje, so z veliko požrtvovalnostjo in vztrajnostjo to vprašanje preučevali in pri tem niso puščali v nemar niti najmanjše točke, ki pride v postev v tej velevažni zadevi. Smotreno začeto delo se je stopnjevalo in izpopolnjevalo od splošnega obrisa državnih mej, objavljenega v prvih dneh, ko je Narodni svet za Štajersko začel svoje delovanje, do popolnega in vse podrobnosti obsegajočega elaborata, s katerim gre do naši delegati v Pariz. Z njimi tudi gre do svetovalci tisti možje, ki so veščaki v tem prevažnem vprašanju ter so se prav posebno trudili za njegovo ugodno rešitev. Spremlja jih gorka in iskrena želja vsega našega ljudstva, naj bi se jim posrečilo na mirovni konferenci doseči tako določitev teritorialnega obsega naše države, kakor ga pričakuje celokupen naš narod. Vsaka ped slovenske zemlje in slehern slovenski človek budi v jugoslovanski državi. Uspeh naših delegatov in njihovih svetovalcev na mirovni konferenci bo trajen uspeh naše države.

Naša stvar stoji dobro.

Ljubljana, 13. jan.

Iz Pariza poročajo jugoslovanski člani mirovne konference, da stoji naša stvar glede določitve mej prav dobro. Na severu dobimo mejo, kako daleč jo Slovenci hočemo. Na jugozapadu pa nam je v

najneugodnejšem slučaju zagotovljena kot meja reka Soča, dočim bi tvoril Trst z zapadno Istro nekako avtonomno državo pod mednarodnim nadzorstvom. V tem slučaju bi bil imenovan za guvernerja mesta Trst in zapadne Istre kak Anglež.

Napad nemških divjakov na Lučane.

Tudi naši štajerski Nemci so nameravali upasti v slovensko ozemlje, kakor njih divjaški bratci na Koroškem. V torek, dne 14. januarja zjutraj ob pol 4 uri so močne nemške tolpe od vseh 4 strani napadle naše jugoslovanske postojanke v Lučanah. Napad je bil sijajno odbit. Naše izgube so 2 ranjena pešca in 3 vjeti. Naši so pa vjeli 1 nemškega poročnika, 1 narednika in 1 pešca. Ubitega s kroglo v čelo so naši po praski našli nemškega poštnega slugo v Lučanah, ki je bil nemškim napadalcem za vodnika. Naša vrla posadka se je držala nad vse hvalevredno. Hvala gre brez izjeme vsem vojakom, častnikom in orožnikom. Nemcem se je napad popolnoma izjalovil; bežali in razkropili so se na vse 4 strani. Vrlo je sodeloval oddelek mariborskega polka s strojnimi. Nemci so imeli več mrtvih in ranjenih, katere pa so večinoma vzeli s seboj. Duh našega vojaštva je izboren. Naša postojanka stoji trdno. Naše prebivalstvo na meji je lahko mirno. Ni prav nobene nevarnosti, da bi Nemci prodrli v naše kraje.

Nemška zavratnost in hinavščina se je pokazala pri napadu na Lučane zopet v pravi luči. Deželni glavar pl. Kaan, na katerega besedo mnogi preveč dajo, je dosedaj vedno zatrjeval, da nimajo Nemci prav nobenega namena napasti naše postojanke. Ko pa so v torek Nemci kljub Kaanovemu zatrjevanju zahrbtno napsdli Lučane je bil zopet Kaan prvi, ki je telefonično zatrjeval, da on o pripravah za napad ni ničesar vedel in da ga obžaluje. Znano pa je, da se je zadnje dni pred napadom Kaan pridno vozil po vseh krajih od Radgone do Lučan in da se je torej lahko dobro podučil o nameravanih napadih. Nemška zahrbtnost in hinavščina!

Do nemškega napada je prišlo posebno radi tega, ker so nekateri hujskati v trgu in okolici očitno hujskali proti Jugoslovanom. Tako je n. pr. nemškonalni kaplan Pihler v nedeljo, dne 12. januarja raz prižnice v Lučanah govoril v taki obliki, da je postalo ljudstvo razburjeno. Tako je prišlo do napada na našo posadko. Pihlerja so dne 14. januarja izročili mariborskemu državnemu pravdnistvu.

Položaj ob mejah.

Dne 10. januarja zjutraj so Nemci z močnimi silami, in sicer s poljskimi in težkimi topovi dvakrat napadli naše postojanke pri Področici na Koroškem. Napadi Nemcev so bili odbiti. Pri teh napadih so imeli Nemci težke izgube. Tudi pri Ljubelju so se morali Nemci umakniti na Mali Ljubelj. Istotako je bil odbit napad nemških tolp na naše čete pri Lipi, pač pa so Nemci zasedli Djekše. Tudi pri Borovljah so se vršili hudi boji. Nemci so dne 8. januarja s topovi napadli Borovlje. Prvi napadi so bili odbiti in se le popoldne istega dne se je veliki nemški premoči posrečilo zasedeti Borovlje. Naše maloštevilne čete so se umaknile do Podgore. V tem boju je bil težko ranjen major Lavrič, poveljnik naših čet na Koroškem, in je prišel v vjetništvo. Njegov pribočnik je pa padel. Nemci na Slovenskem Koroškem grdo divjajo. Slovence pretepajo, vlačijo po blatu, zapirajo v ječe in jih oropajo vsega imetja. Divjaštva koroških Nemcev presegajo ona iz turških navalov na Slovensko. Narednik, ki je bil ranjen v

teh bojih in se sedaj zdravi na štajerskem, označuje divjaštva koroških Nemcev sledeče: »Bojeval sem se v Srbiji, v Črnigori, Albaniji, Macedoniji, v Rumuniji, v Rusiji in na Beneškem, toda takih divjakov, kakršni so koroški Nemci, nisem videl nikjer!« Ko smo poslali na Koroško močna ojačenja, so Nemci zaprosili za premirje, ki je bilo sprejeto. Premirje se je začelo dne 14. januarja ob 8. uri zjutraj. Nemci so v noči od 13. na 14. januarja na zelo neroden način napravili napad na Lučane ob štajerski meji. Napad se je ponesrečil. Prekmurje se še žal nahaja v madžarski, Medtimurje pa je v jugoslovanski oblasti.

Slovenski mladeniči!

Jugoslavija vas kliče!

Slovenski Štajer je bil že od nekdaj znan po svojih vrlin in narodnozavednih mladeničih. Če je slovenska domovina klicala naše mladeniče na delo in pomoč, povsod so bili na mestu. Bili so glavna opora našim voditeljem v volitih bojih, stebri naših izobraževalnih organizacij in opora svojim staršem. Stara nemška Avstrija nam je ubila na tisoče teh naših junakov. V čistem domoljubju so bili naši tako navdušeni za bojevanje, da so žrtvovali svoje življenje, zdrave ude in svoje imetje. Več kot štiri leta so se borili za tujo. Sedaj pa kliče naše mladeniče osvobodena Jugoslavija na pomoč. Ne kliče jih na vojsko, temveč potrebuje jih samo, da napravi red v domovini in da zastraži naše meje pred vpadom Litov, Nemcev in Madžarov v naše kraje. Pod orožje so pozvani mladeniči letnikov 1895, 1896, 1897, 1898 in 1899. Prijaviti se morajo pri svojih vojskih poveljstvih najpozneje do dne 20. januarja 1919. Oblast priporoča, da se zberejo vsi mladeniči omenjenih letnikov po občinah in skupno pod vodstvom župana pojdejo k zglaševanju. Kdor se do 21. januarja ne bo prostovoljno prijavil za vojaško službo, kakor določa zakonita vladna odredba, njega se bo smatralo za navadnega ubežnika (deserterja). Vojaška oblast v Ljubljani je izlala dne 12. januarja ta le razglas:

»V nekaterih krajih se vpoklicanci letnikov 1895—1899 niso odzvali pozivu. Dotičniki se bodo s silo pritirali v vojaško službo ter bodo kot ubežniki najstrožje kaznovani po vojnih postavah. Strogo bodo kaznovani tudi oni, ki dajejo tem ubežnikom potubo s tem, da jih imajo v službi, jih hranijo, skrivajo ali jim prigovarjajo, naj ne odrijejo v vojaško službo.«

Prepričani smo, da naših slovenskih mladeničev ne bo treba tirati s silo v vojaško službo, temveč da bodo imeli toliko zdravega razuma in narodne zavesti, da se bodo prostovoljno se za nekaj mesecev postavili v službo jugoslovanske domovine.

Slovenski mladeniči, pokažite se pošlejakom, ne bodite ubežniki! Slovenski starši, pošljite svoje sinove na pomoč Jugoslaviji! Bratje, sestre in drugi sorodniki, uplivajte na svoje brate in druge svoje omenjenih letnikov, naj si ne omadežujejo slovenskega imena z označbo »ubežnik«. Kdor le more, naj se za nekaj časa odtrga od doma in naj stopi v službo domovine!

Slava mladeničem, ki dajo svoje moči domovini na razpolago v času, ko jih najbolj potrebuje!

Zigisanje bankovcev.

Vlada je naročila, da se morajo stari avstrijski bankovci te dni zigosati, t. j. stemplati. Zigisanje se vrši radi tega, da se dožene, koliko papirnatega denarja, ki ga je izdala avstrijska banka, je v ozemlju jugoslovanske države in da se prepreči uvoz bankovcev iz Nemške Avstrije.